

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szegedi 5. számú Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt felperesnek, az Orosz V. Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete** (1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) alperes ellen piacfelügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi október hó 21. napján kelt 2.K.31.679/2009/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2010. évi május hó 19. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10 000 (azaz tízezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 24 000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes magánszemélyek részére rendszeresen nyújtott kamat fejében kölcsönt akként, hogy a tartozást az adósok által neki átadott bankkártyáról, a szociális-, vagy társadalombiztosítási ellátások megérkezésekor, a PIN kódok ismeretében, maga emelte le. A felperest - és más természetes személyeket - a Szegedi

Rendőrkapitányság járőrei 2008. március 4-én azért állították elő, mert több bank-automatából 12 különböző természetes személy bankkártyájával vettek fel, vagy kíséreltek meg pénzt felvenni. Az előállításakor a felperesnél 90.000 forint saját-, és a felvételekből 600.000 forint készpénz volt.

A nyomozóhatóság állásfoglalást kért az alperestől arról, hogy a felperes tevékenysége a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban Hpt.) szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek minősül-e. Az eljárás adatai alapján az alperes hivatalból megindította a piacfelügyeleti eljárást. Ebben értékelte a nyomozati iratok egy részét, részben maga is meghallgatott egyes-, a nyomozati eljárásban is nyilatkozó személyeket (.....). Az eljárásban a felperest ügyfélként is meghallgatták: ennek során tájékoztatták ügyféli jogairól, kötelezettségeiről. Az alperes megállapította, hogy a felperes tevékenysége a Hpt. 2. számú mellékletének I. fejezet 10.2. pontja és III. fejezete 22. pontjában szerinti üzletszerű pénzkölcsön nyújtás, amire a felperesnek nincs a Hpt. 3.§-a (1)-(4) bekezdései szerinti engedélye. Ezért a 2009. március 4. napján kelt I/PJ-B-7/2009. számú határozatával azonnali hatállyal megtiltotta, hogy felperes az alperes engedélye nélkül pénzügyi szolgáltatást, így különösen pénzkölcsön nyújtási tevékenységet végezzen, és engedély nélkül végzett tevékenységre tekintettel a felperest 6.000.000 forint felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. A bírság tekintetében a Hpt. 175/A.§ (1) bekezdésére és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Psztv.) 47.§ (1) bekezdés a/ pontjára és (4) bekezdésére hivatkozott, figyelembe vette a kölcsönvevők körülményeit, kiszolgáltatottságát, azt, hogy Magyarországon az utóbbi időben elterjedt, nem kívánatos jelenség; a kölcsönszerződéseket nem foglalta írásba, amivel megnehezült a bizonyítás, a felperes maga használta az adósok bankkártyáit. Enyhítő körülményként értékelte, hogy felperes a kölcsönszerződések létrejöttét elismerte.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra utasítását, másodlagosan a bírság mérséklését kérte eljárásjogi és anyagi jogi indokokkal. Az elsőfokú bíróság előtt hivatkozott a Szegedi Városi Ügyészség 1.B.1977/2008/9-I.v.sz. határozatára, mely szerint a felperes terhére nem állapítható meg kölcsönadási tevékenység üzletszerű folytatása, a bankkártyák jogosulatlan használata. Kereseti álláspontja szerint törvénytörő az ügyészségi határozat figyelmen kívül hagyása.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta az eljárás és a határozat jogszerűségére hivatkozva.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét. Értékelése szerint irreleváns, hogy az alperest a nyomozóhatóság kereste meg, és az sem tiltott, hogy az alperes az azonos ténybeli alapokon indult büntetőeljárással akár párhuzamosan, attól függetlenül gyakorolja hatáskörét. A büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás elkülönült eljárás. Az alperes a büntetőeljárásban nem járt el szakhatóságként, ezért ebben a tekintetben fogalmilag nem értelmezhető a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) ügyintézésből való kizárásra vonatkozó 42.§ (2)-(3) bekezdése.

Egyetértett ugyanakkor az elsőfokú bíróság a felperessel abban, hogy az alperes a értesítési kötelezettségének nem tett eleget, a becsatolt közigazgatási iratok alapján nem állapítható meg az ügy megindulásának kezdő napja, az ügyfélmeghallgatáshoz mellékelt tájékoztató sem felel meg maradéktalanul a Ket. 29.§-a szerinti követelményeinek. A felperes ugyanakkor nem bizonyította, hogy mindez az ügy érdemére kiható, és a perben pótolhatatlan hiányosság. A felperes az idézés alapján tudhatta azt, hogy alperes milyen ügyben kívánja meghallgatni, képviseleti jogát még közvetetten sem korlátozták.

A Ket. 49.§ megsértésére is alappal hivatkozott a felperes, de ezt - tekintve, hogy az alperes által meghallgatott három tanú vallomásáról készült jegyzőkönyv megismerésében a felperes nem volt korlátozva sem a közigazgatási eljárásban, sem a perben - a bíróság ugyancsak az ügy érdemét nem érintő eljárási jogszabálysértésként értékelte.

A közigazgatási eljárás bizonyítékainak értékelése kapcsán az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperest nem köti a nyomozati eljárás eredménye, és az a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 4.§-ának (1) bekezdése folytán a bíróságra sem irányadó. Az alperesnek a saját eljárására irányadó normák (Psztv, Ket., Hpt.) alapján kellett döntenie. Alperes a nyomozóhatóság által meghallgatott személyek nyilatkozatait iratként felhasználhatta, azokat a maga által meghallgatott személyek nyilatkozataival szabadon összemérhette. Az alperesnek nem a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok újra értékelése volt a feladata, ezért nem kellett a büntetőeljárásban meghallgatott összes tanú nyilatkozatát beszerezni és - a Hpt. 3.§-ának szempontjából nem releváns - ellentmondásokat feloldania. A felperes nem jelölte meg, hogy melyek voltak azok a releváns, a felperes álláspontja szerint általa bizonyított tények, melyeket az alperes nem vett figyelembe. Ebből következően a Pp. 336/A.§ (2) bekezdés alkalmazásának sem volt helye.

A tevékenység jellegére nézve a megállapította, hogy a felperes egyrészt elismerte a kölcsönnyújtás tényét, másrészt nem vitatta, miszerint nem rendelkezett engedéllyel. Az üzletszerűség tekintetében az alperes, a tanúvallomások alapján, helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes előre egyedileg meg nem határozott ügyletekre irányuló tevékenységet folytatott, és azt rendszeresen végezte. A felperes tudattartalmát nem kellett vizsgálni a közigazgatási eljárásban, mivel az üzletszerű tevékenység per definitionem célzatos tevékenység. Az ellenérték és a nyereségszerzés megállapíthatóságának nem feltétele az, hogy az ellenérték kamat formájában, vagy írásbeli szerződésben kerüljön kikötésre.

A bíróság tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a kiszabás szempontjait megjelölte. A Hpt. 175/A.§ szerinti bírságkeret nem csak gazdasági társaságokra alkalmazható. A felperes a bírságkiszabás körében figyelembe vett megállapítások okszerűségét tételesen nem vitatta, ezért az alperes jogalkalmazását e vonatkozásban az elsőfokú bíróság sem vizsgálhatta.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a kereset szerinti megváltoztatását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által a tényállás megállapítása körében elkövetett hibák abból származnak, hogy osztotta az alperesnek a bizonyítékok

szűkítésére, szelektálására vonatkozó álláspontját. Az alperes nem vizsgálta meg minden személyi bizonyítékot és a figyelembe vett tanúknak sem az összes nyilatkozatát értékelte. Ez a megközelítés ütközik a Ket. 50.§-ának (1)-(9) bekezdéseivel. A nyomozati eljárás az összes bizonyítékot értékelve jutott alperessel ellentétes következtetésre. Megállapítható, hogy nem történt meg a releváns körben a tényállás felderítése. A másodfokú tárgyaláson előadta, hogy az elsőfokú ítélet szerint úgy tűnik, elmaradt a felperes részéről a bizonyítás, holott a Pp. 336/A.§ (2) bekezdéséből következően az alperesnek kellett volna a határozat tényállásának megalapozottságát bizonyítani.

Az alperes által elkövetett eljárásjogi hibákból is téves következtetést vont le az elsőfokú bíróság, mivel ezen hibák kihatottak az ügy érdemére. A felperes számára egyáltalán nem volt nyilvánvaló, hogy ugyanazon időszakban tucatnyi kihallgatás és nyomozati cselekmény mellett ugyanazon tényállás miatt indult államigazgatási eljárásban hallgatják ki. Az elsőfokú bíróság által értékelt normákon túlmenően a keresetben is hivatkozott Ket. 5.§ (1) bekezdés megsértése is megállapítható.

A felperesi tevékenység minősítése során is téves következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság. A kölcsön tényét a felperes sosem vitatta, de a rendszeres haszonszerzési célzatot már igen. Az üzletszerűséghez az elsőfokú bíróság által is szükségesnek tartott célzatosságot nem igazolják bizonyítékok. Az iratokkal ellentétes az is, hogy a felperes jövedelemmel nem rendelkezne. az egyetlen tanú, akinek a vallomása a haszonszerzési célt látszik alátámasztani. Egyetlen esetből azonban nem lehet következtetést levonni.

A bíróság mértékéről is alaptalanul döntött az elsőfokú bíróság. A bíróságot egészében tartotta eltúlzottnak, így az értékelés szempontjait is vitatta. Az alperes által hivatkozott jogsértések nem érinthetik a piacot oly mértékben, hogy 6 millió forint bírság indokolt lenne. A mindennapi logika szabályaival ellentétes egy ilyen összeg kiszabása.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak érdemi jogszerűsége alapján.

Az eljárási jogsértésekre hivatkozás kapcsán hangsúlyozta, hogy a felperes érvelése hibás, amely a közigazgatási eljárásban nem alkalmazható büntetőjogi analógiákra épül. A felperes tudomást szerzett az eljárásról, ügyféli jogait gyakorolhatta, de nem tett érdemleges bizonyítási indítványt.

A felperesi tevékenység üzletszerűsége megállapítható volt, ahol is előadása csak az egyik elem volt a bizonyítékok sorában. A célzatosság sorában az ellenérték fejében, illetve a haszonszerzés, vagyonszerzés végett kitételek vagylagos és nem együttes feltételek. A felperes pedig ellenérték fejében nyújtotta a szolgáltatást.

A bíróság mérséklésére irányuló kérelemnek a felperes nem adta értékelhető indokát. Az előadottak alkalmatlanok a bíróság mérték jogellenességének alátámasztására.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla értékelése szerint az elsőfokú bíróság az alapul szolgáló

tényállást feltárta, következtetésével a másodfokú bíróság egyetért. A felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a következőket állapította meg.

Először az elsőfokú ítéletnek a kereseti kérelem eljárásjogi indokait értékelő megállapításaihoz kapcsolódó fellebbezési előadást értékelte a másodfokú bíróság. A Legfelsőbb Bíróság KK 31. számú állásfoglalása kimondta, hogy az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezésnek csak akkor van helye, ha ez a döntés érdemére is kihatott: ezen szabálysértések körét azonban nem definiálta. Nem is definiálhatta, mivel a szabálysértések mindig csak az adott történeti tényállás mellett alkalmazandó eljárásjogi szabályokhoz képest határozhatók meg. Az elsőfokú bíróság az alperes által elkövetett szabálysértéseket helytállóan rögzítette, és helyesen állapította meg azt is, hogy azok a perbeli közigazgatási eljárásban a döntés érdemét, megalapozottságát nem érintették.

Megállapítható az is, hogy a felperes, mint ügyfél meghallgatásáról készült jegyzőkönyv felvételére ugyan a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság épületében került sor, de egyértelműen tartalmazza, hogy közigazgatási eljárásban és nem büntetőeljárásban vették fel. Alaptalanul hivatkozott fellebbezésében a felperes arra, hogy nem volt nyilvánvaló, milyen eljárásban vesz részt.

A felperes által hivatkozott Ket. 5.§ (1) bekezdés - mely szerint a közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását - alapelvi rendelkezés, általános törvényi követelményeket határoz meg. Az alapelvek főszabályként a Ket. egyes jogszabályi helyeiben realizálódnak. Ezekben az esetekben csak az vizsgálható, hogy a Ket. konkrét jogszabályi helye sérelmet szenvedett-e: jogsértés hiányában nem lehet megkerülni a konkrét jogszabályi helyet, és közvetlenül az alapelvre alapítani a sérelmet. Előállhat azonban az a helyzet is, hogy az adott tényállásra nincs konkrét jogszabályi hely, ekkor közvetlenül vizsgálható, hogy az adott cselekmény, vagy mulasztás nem ütközik-e valamelyik alapelvre. Mivel a Ket. konkrét, 29.§ (5) és 51.§ (1) bekezdése realizálja az 5.§ (1) bekezdés szerinti alapelvet, és azok sérelme - az elsőfokú ítéletbe foglaltaknak megfelelően - nem következett be, nincs mód az alapelvekre való áttérésre.

Az elsőfokú ítélet tényállásának megalapozottságát vitató fellebbezési előadás kapcsán a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Pp. 4.§-ának (1) bekezdését. A polgári peres eljárásban eljáró bíróságot a büntetőeljárás eredménye ugyanis csak annyiban köti, hogy nem állapíthatja meg, miszerint az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ennek következtében a Pp. XX. fejezetének hatálya alá tartozó eljárásban sem köti a bíróságot sem a nyomozás megszüntetése, sem annak indokai.

Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy az alperesnek a saját eljárására irányadó normák alapján kellett döntenie, a nyomozóhatóság által meghallgatott személyek nyilatkozatait felhasználhatta, azokat a maga által

meghallgatott személyek nyilatkozataival összemérhette. Az elsőfokú bíróság előtt a felperes nem jelölte meg, hogy melyek azok a bizonyítékok, melyeknek értékelésére javaslatot tett, de azt az alperes indokolás nélkül mellőzte volna. A Pp. 336/A.§-a (2) bekezdésének alkalmazásához nem elégséges arra hivatkozni - különös tekintettel a Pp. 4.§ (1) bekezdésére - hogy valamennyi büntetőeljárás során tett tanúvallomás alapján a nyomozati szerv az alperessel ellentétes következtetésre jutott, a bizonyítékokat az alábbiak szerint elő is kell terjeszteni.

A Pp. 336/A.§ (2) bekezdése alapján, ha közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

A törvényhely alkalmazhatóságának vizsgálata során a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetért a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának a KGD 2008. évi 2. számában megjelent I./12. számú véleményével. Ennek folytán az alperest csak akkor terhelte volna a peres eljárás során bizonyítási kötelezettség, ha a felperes bizonyította volna, hogy a közigazgatási szakban nem került sor a bizonyítási eljárás befejezésével annak lezárására, a bizonyítékok ismertetésére, nem volt lehetősége a bizonyítási eljárás során a bizonyítási cselekményeket megismerni, és további indítványokat tenni: erre pedig nem került sor.

A Hpt. 3.§-ának (1) bekezdés b/ pontja szerint pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában: hitel és pénzkölcsön nyújtása. A Hpt. 2. számú melléklet III.22./ alpont alapján az üzletszerű tevékenység az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.

Az alperesi határozat esetében releváns tényállási elem a felperes által nem vitatott pénzkölcsön nyújtása továbbá annak üzletszerűsége, ezen belül az ügyletek egyedileg meg nem határozott volta, a rendszeresség és a felperes által vitatott ellenérték elérése, a nyereségben, illetve vagyonszerzésben való érdekelttség.

Mivel fellebbezésében a felperes az ügyletek egyedileg meg nem határozott voltát nem vitatta, ebben a kérdésben a másodfokú bíróság nem vizsgálódott, csupán utal a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.691/2008/5. számú ítéletére.

A felperes azon fellebbezési előadásával szemben, mely szerint a célzatosság hiányzik, az alperesi ellenkérelem helytállóan adta elő, hogy a Hpt. 2. számú melléklet III.22./ alpont alkalmazása során az ellenérték fejében, illetve a haszonszerzés, illetve a vagyonszerzés végett kitételek vagylagos és nem együttes feltételek.

A haszonszerzési célzattal párhuzamosan vizsgálta a Fővárosi Ítéltábla, hogy alappal hivatkozik-e a felperes fellebbezésében arra, miszerint az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le a tevékenység minősítése során.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt állapította meg, hogy a felperes az iratokkal ellentétesen hivatkozott arra, hogy rendelkezne jövedelemmel, vagy hogy csupán

egyetlen tanú vallomása igazolja a haszonszerzési célt. Az elsőfokú bíróság által is felhívott, magának a felperesnek a közigazgatási eljárásban 2008. szeptember 17-én tett nyilatkozata szerint "Rendszeres jövedelemmel nem rendelkezek, lomtalanításból élek.", "Én nem kamatot kértem, amikor visszaadták a pénzt, 5.000 Ft-onként szoktak 1.000 Ft-ot adni, de kérés nélkül."

Nem az egyetlen, aki ellenértékről szólt. A felperes által tett nyilatkozatból, a tanúvallomások értékelése nélkül is megállapítható, hogy egyrészt az elsőfokú bíróság az iratok tartalmának megfelelő indokokat alkalmazott, másrészt a felperes a kölcsönért ellenértéket kapott. Az, hogy ő ezt "nem kérte", az 5.000 forintonkénti 1.000 forintok ellenérték voltát nem változtatja meg. A felperes saját előadása alapján is megállapítható a Hpt. 2. számú melléklet III.22./ alpontja szerinti üzletszerűség.

A bíróságot a felperes keresetében azért vitatta, mert álláspontja szerint a szabályozás nem vonatkozik a magánszemélyekre, továbbá mert az alperes nem közölte a mérlegelés szempontjait, illetőleg mert három ügylet alapján nyilvánvalóan túlzó mértékű.

Megállapítható, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben a felperes nem hogy vitatta volna az értékelés szempontjait, hanem azok álláspontja szerint nem is voltak megállapíthatók. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperes a bírágkiszabás körében figyelembe vett megállapítások okszerűségét tételesen nem vitatta, ezért az alperes jogalkalmazását e vonatkozásban nem vizsgálhatta.

A Hpt. 175/A.§-ának (1) és (2) bekezdése értelmében, ha a bevétel nem állapítható meg, akkor az engedély vagy bejelentés hiányában végzett pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenység megállapítása esetén a kiszabható bírság összege kettőmillió forinttól húszmillió forintig terjedhet.

A Hpt. ezen rendelkezése az engedély nélkül végzett tevékenység jellegét értékeli, a tevékenység folytatójának személyét nem. A bírság mértékének meghatározása során az alperes mérlegelési jogkörben jár el. A mérlegelés szempontjait nem a Hpt., hanem a Psztv. határozza meg. A Psztv. 47.§ (4) bekezdés c/ pontja szerint az alperesnek valóban értékelnie kell a cselekménynek a piacra gyakorolt hatását. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy egyrészt az alperesi határozat tartalmaz erre vonatkozó elemet - kölcsönvevők körülményei, kiszolgáltatottsága, az, hogy a cselekmény Magyarországon az utóbbi időben elterjedt, nem kívánatos jelenség - másrészt azt, hogy ezen értékelési szempontot a felperes keresetében nem vitatta. Ennek hiányában, mivel erről elsőfokú érdemi döntés nem keletkezhetett, a másodfokú bíróság sem vizsgálhatja az alperes értékelési szempontjának megalapozottságát.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest megillető másodfokú perköltségről a Pp.78.§-ának (1) és (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a sikertelenül

fellebbező felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2010. évi május hó 19. napján

D. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
D. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: